

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Вестникъ за култура и стопанство

Издание на Преславската градска община

Годишенъ абонаментъ 30 лева. Излиза всѣко 1 и 15 число. Брой 1 левъ.

Петъръ Йотовъ—учителъ

За нашето велико време

На 1 ноември — денътъ на Св. Иванъ Рилски, ще се чествува паметта на всички просвѣтителѣ, които се бориха чрезъ словото и чрезъ личния примѣръ за пробуждането на задрѣмалия български народъ, и на всички ония борци, които сложиха коститѣ си вънъ и вътре въ България за свободата на Родината си. Знамето на тия народни будителибъ—**национално достойнство и свобода**. Ето защо това време, презъ което станаха борбитѣ за политическо и духовно възраждане, бѣ наситено съ националенъ идеализъмъ. Тоя идеализъмъ, носенъ въ сърдцата на нашитѣ възрожденци и увѣнчанъ съ успѣхъ, бѣ събралъ подъ знамето на свободата българското племе отъ Черно море до Адриатика и отъ Дунава до Бѣло-море. Ние не бихме имали представа за дѣлото на Народнитѣ будители, ако не знаемъ географската площъ, върху която тѣ прострѣха влиянието на мощното си слово. И днесъ, когато народъ и държава сж поели пѣтяна националенъ възходъ, се налага да извадимъ тия знамена отъ музеитѣ и високо развѣмъ за доизвоюване на още позиции, кждето за срамъ на племето ни, народностното ни достойнство и свобода на българина още сж потистнати. Това знаме днесъ не бива да се свива вече. То трѣбва да се вѣе начело на народния ни маршъ къмъ все по-обширни крѣгозори, защото само то ще повдигне духа на свободни и поробени. На тоя день нека всички шествуваме подъ това знаме. Млади и стари, прости и учени. Това е българско

знаме, въ което е конденизирана мощта на племето ни и подъ което сж марширували въ дълги, стройни и свѣтли редици водителитѣ, като захванемъ отъ Паисий и свършимъ съ Любенъ Каравелоза. Примѣрътъ на тия нравствени великани нека ни послужи като пѣтеводна звезда въ нашия общественъ животъ. Защото въ близкото минало, ако не бѣхме забравили заветитѣ имъ, нѣмаше да преживѣемъ последнитѣ злополуки. Нашитѣ будители, борейки се за освобождението на българщината отъ игото на грѣцкото духовенство бѣха въ сжщото време и борци за политическа свобода. Тѣ знаяха, че свободата на духа се развива въ собствена държава. Тѣ вървѣха по тоя пѣтъ неотклонно, неуморно, докато не извоюваха свѣтли дни за България.

1 ноември—празникътъ на будителитѣ, има именно тая задача.

Да възстанови въ душата на Българския народъ изгубената връзка съ великитѣ духове на националното минало, да оживи забравения примѣръ на тѣхнитѣ дѣла. Безъ тая задача, тоя празникъ не би ималъ никакъвъ смисълъ—би билъ само единъ неприсѣственъ день. Но дано въ мечтитѣ, които ни окрилятъ за бждащето, не забравимъ поукиѣ, които ни предлага историята, а най-вече тия, които се разкриватъ отъ дѣлата на народнитѣ будители. Нека се преклонимъ предъ величието и моралната имъ сила и предъ тѣхното дѣло, като черпимъ поука и насърчение за нашитѣ усилия да обновимъ България.

Народното стопанство на Турция

Напоследъкъ турската работническа банка „Тюркий Ишъ Банкаси“, създаде въ Хамбургъ свой клонъ, който има за главна целъ да улеснява износа на турскитѣ тютюни, руди, яйца, вжглища и пр., като дава сведения за стопанското положение на Турция, добавя, че при спадане ценитѣ на тютюнитѣ Турция забранила тѣхния износъ. Следъ като се подобрили условията за износа на турскитѣ тютюни, износътъ отново билъ разрешенъ, следъ което тютюнитѣ на Турция се продали въ чужбина на по-високи цени. Въ сжщия бюлетинъ на банката се съобщава, че при Диврики сж открити грамадни залежи отъ желѣзни и др. руди, които се предлагатъ на износни условия и пр. Организирана на тия начала экспортната политика на Турция дава отлични резултати, защото само за м-цъ януарий активния ѣ балансъ възлиза на около 300 милиона наши лева, а тоя на България за цѣлата 1937 год. едва достигна 93 милиона лева.

Б. Р. Следъ като нашата экспортна политика понесе миналата година една катастрофа съ износа на доматитѣ и друга съ гроздето, при което народното ни стопанство претърпѣ една загуба надъ 100 милиона лева, желателно би било да се освободи нашиятъ экспортъ отъ подобни загуби и рискове, като по примѣра на Турция създаде и нашата Земледѣлска и Кооперативна Банка съвмѣстно съ нѣкои кооперации, свой клонъ въ Германия. По тоя начинъ износътъ на нашитѣ аграрни произ-

Ако човѣкъ эле нивѣе, то е само защото такъвъ човѣкъ нѣма въра. Сжщото бива и съ цѣлъ народъ. Ако единъ народъ нивѣе эле, то е само защото е изгубилъ върата си.

Петъръ Йотовъ
учителъ

МАТЕРИАЛНОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ

Даденото за Българския учителъ е дадено за народъ и държава.

Най-болниятъ въпросъ днесъ, който занимава учителството, това е материалното му положение. Не малко се писа по тоя въпросъ. Писа се, защото това е една действителност. Учителството въ България материално е най-эле. Вѣрно е, че войнитѣ, които приживѣ нашиятъ народъ, разстроиха стопанския и политическия му животъ. Вѣрно е и това, че на българския народъ върху плещитѣ му доскоро лежеше голѣмия товаръ—репарациитѣ. Нашата държава се превива още подъ тежестта на това бремене. Но е вѣрно и това, че обществената пара не се разпредѣля по равно между държавнитѣ служители. Ние, учителитѣ, не претендираме за голѣми заплати, а искаме да ни се даде това, което ни е необходимо, за да живѣемъ. Богатства нѣма да трупаме. Учителството е, което поставя основитѣ на бждещето. Гладното, изродено учителство подъ ударитѣ на мизерията не може да постави тежкия камъкъ върху основитѣ на обществената сграда, а ще занесе малки, размекнати отъ влагата тухли, които ще станатъ причина да се сгромоляса сградата и подъ развалинитѣ и ще загине и то. Ние не можемъ да бж-

ведения ше се освободи отъ вредното влияние на единъ слѣпъ бюрократизъмъ и ще се постави на чисто търговски и банкови начала, което за нашия беденъ селянинъ и производителъ безспорно ще гарантира по-задоволителни резултати.

демъ спокойни, когато виждаме какъ учителското съсловие се изражда. Сжщо не можемъ да бждемъ спокойни, когато виждаме какъ се възнаграждаватъ другитѣ чиновници въ България, равни по цензъ на учителъ. Живота поскѣпнѣ. Продуктитѣ отъ първа необходимостъ станаха скѣпи. Ценитѣ на всичко се покачиха, само заплатата на учителъ стои на едно мѣсто. Нека отговорнитѣ фактори оставятъ вѣчния изразъ „МНОГО СТЕ“. Това не може да служи вече за извинение, за да се оставя въпроса за увеличение заплатитѣ ни. Учителството вѣрва, че тоя пѣтъ ще бжде чуто. Въ тоя бюджетъ, то вѣрва, че заплатитѣ му ще бждатъ приравнени съ тия, които сж по цензъ равни на него. Съ това ще спечели на само учителството, но и българското училище. Защото учителството, обезпечено материално, ще изпълни по-добре своя дългъ. Ще се увеличи авторитета му предъ обществото, защото той е заложенъ сега въ тефтеритѣ на месаритѣ, бакалитѣ, хлѣбаритѣ и др. А тоя авторитетъ е необходимъ при възпитателната му работа и обществената дейностъ.

Даденото на Българския учителъ се дава на Народното Училище.

Афоризми

Колкото повече човѣкъ живѣе за душата, толкова повече чувствува единството си съ всички живи сжщества. Живѣй за тѣлото и ти ще си самъ между чужди; живѣй за душата и всички ще ти сж роднини. Ц.

ВАЖНО ЗА ПРЕСЛАВЪ И ОКОЛИЯТА!

ВЪ НОВАТА КНИЖАРНИЦА НА СТОЙЧО НИКОЛОВЪ срещу читалището
ще намѣрите винаги:

Общински и канцеларски материали. Училищни и ученически принадлежности.

Приемамъ за печатане:

всички видове общински и кооперативни формуляри, визитни картички,
покани за сватба.

Д-ръ Богомилъ Вошнякъ,
председател на „Матица Рада“

Балканските народи въ приятелски съюзъ

Печатано при „Фройде ундъ Арбайт“ („Радост и трудъ“)

Когато гледаме, какъ различните народи се обединяватъ приятелски подъ препоръките на „Радост и трудъ“, трѣбва да припомнимъ и други факти. Въ течение на последните години балканските държави станаха огнища на миренъ и задруженъ приятелски животъ на народи, които по-рано мислѣха, че трѣбва да бждатъ заклетии врагове помежду си. Единъ приятелски съюзъ, своего рода, свързва сега балканските държави Албания, България, Гърция, Югославия, Ромъния и Турция. Тия държави образуватъ за себе си единъ континентъ, Балканския полуостровъ, чиито стопанско-политически отношения, поради включване и на Турция, стигатъ далечъ въ Азиатския континентъ. На блѣскавото заседание на „Сила чрезъ радостъ“ въ Хамбургъ се прояви и тоя приятелски съюзъ, който не е насоченъ противъ никого друго. На парахода на организацията „Сила чрезъ радостъ“ „Океания“ по време на пътуването изъ норвежките фьорди стана оригинална среща между делегатите отъ балканските страни. Въ тая среща участваха отъ България: г. **Никола Балабановъ**, директоръ на печата при Царското българско външно министерство, г. **Георги Горбановъ**, полковникъ отъ главната дирекция на трудовата повинност и др. господа; отъ Гърция: г. проф. **Нико Луварисъ**, г-жа **Амалия К. Ликурезу** и др.; отъ

Югославия: г. **Миловой Арачичъ**, директоръ въ министерството за тѣлесно възпитание, г. сенаторътъ **Граслъ**, г. д-ръ **Ник. Константиновичъ**, началникъ въ института за народно здраве, г. д-ръ **Светиславъ Живковичъ**, председател на бѣлградските спортни сдружения, и пишещиятъ тия редове. Ромъния се представяше отъ г. генералъ **Бадулеску**, г. генералъ-лейтенанта о. з. **Йонъ Манулеску** и г. **Кон. Станеску**, генералъ отъ ромънското министерство на труда.

Бѣ истинско щастие да преживѣе човѣкъ великолепната хармония на това събрание отъ представители на почти всички балкански страни. Съ възторгъ биде прието предложението, че всѣка отъ тия национални групи трѣбва да създаде единъ трудовъ центъръ за радостъ и трудъ, и че всички тия центрове трѣбва да бждатъ обединени въ една обща организация на балканските държави.

Това е, разбира се, намѣрение, което не може да се осъществи веднага, но идеята е толкова здрава и динамична, че тя единъ денъ непременно ще бжде осъществена.

И това ще бжде истински и голѣмъ културенъ подвигъ, стига човѣкъ да си помисли, колко неизразходена енергия, колко природни сили и колко земни богатства крие у себе си стариятъ Балканъ!

Бѣлградъ, августъ 1937 г.

Преславски сѣдия-изпълнителъ

Обявление № 226/936 г.

Подписаниятъ П. Ценовъ, сѣдия-изпълнителъ при Преславски околийски сѣдъ, обявявамъ на интересующите се, че 14 дни следъ еднократното публикуване настоящето въ в. „Преславска дума“ ще започне и ще свърши на онова число отъ следния месецъ, което съответствува на датата на обнародването до 17 часа включително, въ канцеларията ми въ гр. Преславъ, ще трае продажбата на следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на Иванъ Люцкановъ, бившъ жителъ отъ гр. Преславъ за удовлетворение вземането на Популярната банка отъ гр. Преславъ, а именно:

1. Нива отъ 6'5 дек. въ землището на гр. Преславъ, мѣстността „Джурата“ до сѣседи: Петъръ Атанасовъ, Вѣлко Ивановъ и пѣтъ оценена 4160 лв.

2. Лозе отъ 1'8 дек. въ сѣщото землище въ мѣстността „Мехмедъ баиръ“ до сѣседи: Илия Лозановъ, Иванъ Господиновъ и Колю Юрдановъ оценена 2304 лв.

3. Лозе отъ 0'9 дек. въ сѣщото землище въ мѣстността „Подъ лозята“ до сѣседи: Петъръ Деневъ, Кули Ив. Салабашевъ и Люцканъ Ивановъ оценена 1157 лв.

Горниятъ имотъ не е ипотекиранъ къмъ никого. Ще се продава по отдѣлно.

Желающите да купятъ могатъ да се явятъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ денъ и часъ, за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Залогътъ една десета частъ отъ първоначалната цена на продаваемия имотъ, съгласно чл. 817 ал. II отъ З. Г. С., за правоучастие въ продажбата, се внася предварително въ Б. з. к. банка срещу удостоверение, което ще ми се представи.

гр. Преславъ, 26. X. 1938 год.

Сѣдия-изпълнителъ: П. Ценовъ

Начинъ за работа

Настѣпва вече зимниятъ сезонъ. Това е сезонътъ, презъ който остава най-много време за оползотворяване. Това е сезонътъ, който е поставенъ на преденъ планъ въ смѣтките на ония, които не искатъ да прекаратъ въ летаргия.

Отново ще закипи културната работа въ града и селото. Отново разните културно-просвѣтни дружества ще започнатъ своята дейностъ.

Но има още единъ начинъ, представляващъ една великолепа възможностъ за ползотворна работа, който не е още, за жалостъ, достатъчно използванъ у насъ.

Това сж културно-просвѣтните кржжози.

Каква е характерната особеностъ и какви сж целите и задачите на тѣзи общества?

Както показва и самото имъ име, тѣ ще иматъ за целъ да издигнатъ интелектуалния (а отъ тамъ и моралния) уровень на участващите въ него. Въ него ще влѣзатъ културните сили на селището. Това ще бждатъ лѣкарите, юристите, агрономите, кооператорите, обществениците и пр. и пр. Съставътъ му трѣбва да бжде по възможностъ по-пѣстъръ. Въ него трѣбва да влизатъ и интересующите се и жадни за знания, желаещи да не бждатъ чужди на културата, люде.

Кржжокътъ ще има за целъ, преди всичко, да увеличи, задѣлбочи, разшири и пр. знанията на своите членове. За ползата отъ него може да се напише специална статия, но е ясно,

Хроника

Голѣмъ изборъ на грамофонни плочи и грамофони въ новата книжарница на Стойчо Николовъ—срещу читалището.

Всички видове пудра, одеколони, пасти за зѣби, есенции, тоалетни сапуни и ножчета за самобрѣсначки въ новата книжарница на Стойчо Николовъ—срещу читалището.

Албуми, филми, цвѣтни картички, автоматични перодрѣжки въ новата книжарница на Стойчо Николовъ—срещу читалището.

Учителското тѣло при основното училище въ гр. Преславъ изказва голѣмата си благодарностъ на следните граждани, които сж подарили суми за безплатната ученическа трапезария. 1. Полицейския началникъ Шоповъ за подарените 100 лв. по случай година отъ смъртта на детето му. 2. Кирилъ Господиновъ за подарените 100 лв. за по-малъ на родителите му Мария и Симеонъ.

Градътъ ни се посещава още отъ екскурзиянти. Времето позволява за това.

Ако времето се оправи, ще може да се изнесе още дамятъ. Последните дѣждове не сж го повредили.

Частъ отъ главната улица, която бѣше настлана, се валира.

че тя ще бжде безспорно голѣма.

Но това, което искаме да подчертаемъ е, че горната целъ не бива да се поставя самостоятелно. Стремейки се да увеличи културата на своите членове, кржжокътъ трѣбва да го прави съ огледъ, што то тѣ да станатъ още по-полезни за обществото. Значи, той не бива въ никой случай да се затваря и да се ограда съ непроходими стени отъ обществото, иначе неговото съществуване става почти ненужно. Затова, неговите членове трѣбва да излизатъ предъ обществото съ сказки и реферати, статии и пр., ако искатъ да бждатъ действително полезни на своята държава и на своя народъ. Това обуславя и отношението на кржжокъ къмъ останалите организации и дружества въ селището. Въ него би трѣбвало да участвуватъ и първите сили на разните организации. Така че, той ще стане огледало, именно огледало, на идейния животъ на града, или селото. Ще дава, да речемъ, читалищната трупна вечеринка. Става въпросъ за изборъ на пиеса. Трупата е автономна въ своята дейностъ, но не е излишно участието ѝ, чрезъ ръководителя ѝ, въ кржжокъ. Много хубаво би било въ подбора на пиесата да вземе участие кржжокъ, следъ като е взето, разбира се, мнението и на артистите.

За ползата отъ културно-просвѣтните кржжози, за тѣхния вътрешенъ животъ, за прѣчките, които тѣ ще има да преодолеятъ, за това, което тѣ биха могли да дадатъ на обществото, за това, дали могатъ да обединятъ различни схващания, за това, че разни идейни течения сж имали за свое начало именно такива кржжози, за нуждата отъ тѣхното съществуване **наредъ съ разните културни организации**, за това, че тѣ могатъ да бждатъ използвани отъ министерството на Просвѣтата като сръдство противъ понижения интересъ къмъ книгата всрѣдъ учащите, за всичко това могатъ да се напишатъ отдѣлни статии, които ние ще направимъ впоследствие.

Величко Йотовъ

Афоризми

Казватъ, че изпълнението на Божия законъ е трудно. Това не е истина. Законътъ на живота нищо не иска отъ насъ, освенъ любовъ къмъ ближния. А да се обича не е трудно, а радостно.

Животътъ на хората бива добъръ и лошъ само отъ това, какъ тѣ разбиратъ истинския законъ на живота. Колкото по-ясно разбиратъ хората истинския законъ на живота, толкова по-добъръ имъ е животътъ, и колкото по-разбъркано разбиратъ тѣ този законъ, толкова по-лошъ имъ е животътъ.

Ц.

Български овчаръ-благодетелъ на човѣчеството
(Специална кореспонденция)

Предъ състоялото се следкъ тържествено заседание на Германското Медицинско Дружество, италиански професоръ Д-ръ Панегроси предъ една препълнена аудитория отъ елита на медицинския ученъ свѣтъ, проче единъ рефератъ върху тания отъ него способъ за лѣкуване на неизлѣчимата сега болестъ „ЕНЦЕФАЛИТИСЪ“—възпаление на мозка, съ тежки послѣствия болния. Въ увода на своя рефератъ проф. Панегроси ви, че новиятъ и най-ефексенъ способъ за лѣкуване тая страшна болестъ мислѣхъ, че единъ български овчаръ, на който първоначално е обърнала сирици внимание Н. И. В. Кралица Елена, при благородното действие на Н. В. ЦАРЬ РИСЪ III. Първите опити за лѣкуването на болестъ „Енцефалитисъ летаргика“ започнати въ клиниката Кралица Елена въ Римъ, по-начално съ 90 пациенти, които следъ кратко лѣкуване сж напуснали клиниката напълно здрави. До сега тѣ спасилъ живота на 1346 пациенти, които при него сж получили помощъ.

Лѣкуването на болестъ става посредствомъ екстрадобиванъ отъ корените на растението „АТРОПА БЕДОНА“, който съдържа единъ новъ алкалоидъ, който имъ действува за бързото оздравяване на пациента. Отъ ка полученото лѣкарство жените ѝ давалъ отъ 60-куб. сант. а на мъжете 60—120 куб. сант. до пълно имъ оздравяване.

Новиятъ способъ за лѣкуване на една страшна болестъ означава благодатъ за човѣчеството, която му дари единъ български овчаръ, безъ да самъ да подозира голѣмъ чинъ, и заслуги къмъ човѣчеството, особено следъ неговиятъ способъ даде такива удивителни резултати. Забавя съ тая болестъ, въ Каса Германия сжщо се основанъ специаленъ институтъ. В. н. н. „Ангрифъ“ отъ 26 г. № 22 на 4 стр. помѣсжщо интересни изявления проф. Панегроси, върху правените научни изследвания и получените отъ него резултати.

Голѣми западно-европейски вестници търсятъ чрезъ него по тая пѣтъ портрета и биографията на нашия сънародникъ—благодетелъ на човѣчеството.

Д-РЪ Н. ХРИСТОВЪ

Афоризми

Всичките наши бедности сж отъ това, че ние забравяме за туй, което живѣе насъ и продаваме душата за лещена чорба на тѣлесната радости.

Христовото учение открива на хората, че въ всички тѣ живѣе едно и сжщо духовно начало и че тѣ всички сж братя, и това ги съединява въ радостенъ общъ животъ.

Истинското добро е въ самия тебе, въ душата ти. Когато търси доброто не въ себе прави сжщото което прави ближния, когато търси въ стариятъ агнетъ, което е въ пазвата му.

Колкото по-силна е вътрешната единъ човѣкъ, толкова твърдъ е животътъ му. Животътъ на човѣка безъ вътрешна животински животъ.

Философътъ Кантъ казва, че две нѣща го най-много очудватъ. Едното сж звездите на небето, а другото е замятъ на доброто въ душата на човѣка.